

Turkish Policy Quarterly - Kemal Kılıçdaroğlu Röportajı

****Partinizin son Kongresinden ıkan ‘‘Yeni CHP’’ nedir? Bu yeni yapılanma ile partinizin Türk siyasi yaşamı içindeki konumu nasıl değişti?***

CHP’de yeni olan sadece partinin başına yeni bir liderin geçmesi değildir. CHP için değişim, Türkiye’nin siyasal, sosyal ve ekonomik gereksinimlerine cevap verecek şekilde daha derin bir dönüşümü ifade etmektedir. Bugün CHP, adına yakışır şekilde, halk için halkla yeniden bütünleşmektedir. Partiye bu süreçte yön veren etkenler sosyal demokrat bir vizyon ve adil ve müreffeh bir topluma ulaşma idealidir. Yeni CHP yönelimi hem süreklilik hem de değişimle tanımlanacaktır. CHP, Cumhuriyetimizin kuruluş ilke ve değerlerinin sürekliliğini temsil etmektedir. Bu ilke ve değerler aynı zamanda parti programımızın denenmiş temellerini oluşturmaktadır. CHP, bu nedenle demokrasiyi, laikliği, sosyal devleti, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve özgürlükleri kararlılıkla savunmaktadır. CHP, aynı zamanda değişim için de ağırıda bulunmaktadır. Yoksulluğa son vermeli, artmasını nlemeliyiz. AKP’nin despotik emel ve yönelimlerini, yolsuzlukları sonlandırmalıyız. Vatandaşlarımızın sadece sayısal çoğunluğunun değil, tümünün isteklerine saygı gösterilmesini yeniden sağlamalıyız. Fert olarak insan CHP’nin başlıca referans kaynağıdır. Türkiye, tüm vatandaşlarımızın inançları, etnik kökenleri, cinsiyetleri, bedeni engelleri ne olursa olsun kanun önünde eşit olacakları ve fırsat eşitliğine sahip bulunacakları bir ülke olmalıdır.

Türkiye, son on yıl içinde AKP yönetiminde gerilemektedir. İnsanlar kendini güvensiz ve mutsuz hissetmektedir. İşsizlik yaygınlaşmış, gençler geleceğe yönelik umutsuzdur. Kadınlar marjinalize olmuştur. AKP Türkiye’nin altın çağını geçmişte aramaktadır. CHP ise ülkemizin altın çağını gelecekte görmektedir. Atatürk’ün ilkelerinden, sosyal demokrasinin ideallerinden ve evrensel uygarlığın değerlerinden aldığı esinle CHP, Türkiye’yi yaratıcı, demokratik ve ilerici bir topluma dönüştürmeyi amaçlamaktadır.

****AB yelik sürecine yönelik yaklaşımınız nedir? Bu bağlamda mevcut hkmetten farklı olarak neler yapmayı öngörüyorsunuz? Hkmetin gerçekten Türkiye’nin AB’ye ye olmasını arzuldığını ve çabalarının samimi olduğuna inaniyor musunuz?***

CHP Türkiye’nin AB’ye ye olmasını hedeflemektedir. AB, NATO ile birlikte Avro-Atlantik camiasının temel direkleridir. Türkiye bu camianın vefalı bir yesi olagelmiştir ve kararlılıkla öyle kalmalıdır. Dolayısıyla AB yeliği Türkiye için basit bir dış politika konusundan ibaret değildir. Aynı durum AB açısından da geçerlidir. Her iki taraf için de bu ilişki, AB’nin geleceğini etkileyecek mahiyette hayati bir karakter arz etmektedir. AKP Hkmeti, iktidarının ilk yıllarında, o sıralar kendine ait bir alternatif politikaya sahip olmadığından, AB yanlısı bir

siyaset izlemiştir. Bugün ise, artık sadece AB üyeliği yanlısı gözükmemekte; üyelik sürecindeki tüm tıkanıklıkların suçunu sadece AB üyelerine yüklemektedir (AB üyelerinin bu tıkanıklıkta ciddi sorumluluklarının bulunduğu da bir gerçektir). Aslında AKP Avro-Atlantik camiası üyeliğinde kendini “evinde” hissetmemektedir. AKP kendini başka coğrafyalarda, örneğin Orta Doğu’da daha rahat hissetmektedir. Öte yandan bu coğrafyalarda izlediği politikalarla ve sürekli yaptığı Osmanlı referanslarıyla rahatsızlık yaratmaktadır.

CHP’nin yapacağı, üyelik müzakerelerini hızlandırmak ve aynı zamanda müzakere maddelerine, görüşmelerin doğru yönde ilerlemesini sağlamak için açıklık kazandırılmasını talep etmek olacaktır. AB’nin, Türkiye’nin üyelik sürecinin amacının sadece ve sadece tam üyelik olduğunu; AB’nin Türkiye’den diğer aday ülkelerden talep etmediği hiçbir kriteri istemeyeceğini teyit etmesi de bu sürecin devamı açısından bizim için şarttır.

****Türkiye’nin katılım sürecini yönetirken AB sizce neyi yanlış yapıyor?***

Bu yanlışların listesi maalesef oldukça uzun ve oldukça gerilere gidiyor. Kıbrıs konusunu Türkiye’nin üyeliğiyle ilişkilendirmek belki de AB siyasetçileri tarafından yapılan en büyük hata olmuştur. AB, ayrıca, Türkiye’ye yönelik taahhütlerini yerine getirmeyi de çoğu zaman başaramamıştır. Ek Protokol’deki iş gücünün serbest dolaşımını öngören hükümler hiçbir zaman yerine getirilmemiştir. Yunanistan’ın üyeliğinin Türkiye’nin katılım sürecini etkilemeyeceği yolunda verilen söz tutulmamıştır. AB, Türkiye’ye, diğer aday ülkelerden talep etmediği istekler yönelterek eşliği yükseltmektedir. Birçok AB lideri, aslında AB kararları gereği tam tersini yapmaları gerekirken, geçmişte ve bugün Türkiye’nin üyeliğine karşı açıkça pozisyon almaktadırlar. Bu saydıklarım listenin sadece bir bölümünü oluşturuyor. Bununla birlikte, ne biz ne de AB geçmişte yapılan hatalara takılıp kalmalıyız. İnanıyorum ki en sonunda, Türkiye AB’ye üye olacak ve bütün bu öğeler Türkiye’nin AB üyelik sürecinin renkli tarihi içinde yerlerini alacaklardır.

****Son yıllarda ABD karşıtlığı Türkiye’de yükseliyor. Bölgemizdeki bazı konularda iki ülkenin birlikte çalışmaları gereği göz önüne alındığında Amerikan karşıtlığının Türk Hükümetinin manevra alanını kısıtlayacağına inanıyor musunuz ve yukarıda sözü edilen gereksinimin ileriye dönük olarak nasıl karşılanması gerektiğini düşünüyorsunuz?***

Irak savaşı ve akabinde Irak’ın işgali Türk halkı tarafından büyük bir endişeyle karşılandı. İşgal Kuzey Irak’ta PKK’yı güçlendirdi ve Türkiye’de terörizmin yeniden canlanmasına yol açtı. ABD bu gelişmeleri engellemediği gibi Türkiye ile somut bir işbirliği içine de girmedi. Bu gelişme Türkiye’de Amerikan karşıtlığının yükselmesinin başta gelen nedenleri arasındadır. Bu durum iki müttefik ülke arasındaki ilişkinin normal biçimde yürütülmesini şimdi de zorlaştırmaktadır. Evet, Amerikalıların hataları olmuştur ve bunun da bir karşılığı olmaktadır. Ancak,

Amerika'nın yaklaşımı bu hikâyenin yalnızca bir yarısını oluşturmaktadır. Diğer yarıda AKP Hükümetinin Irak krizlerini son derece beceriksiz ve profesyonel olmayan bir şekilde yönetmesi yer almaktadır. AKP, günümüzde ABD'ye karşı ikiyüzlü bir politika izlemektedir. AKP, kapalı kapılar arkasında ABD makamlarıyla her konuda mutabık olur ve buna göre davranırken, kamuoyuna yönelik olarak en üst yetkililerinin ağzından ABD'nin politikalarını açıkça kınamaktadır.

Son yıllarda AKP Hükümetleri, Türkiye'nin sadece bölgesel değil aynı zamanda küresel bir güce dönüştüğü iddiasıyla, dış ilişkilerde değişik ve artarak tek yönlü bir yaklaşım içine girmiştir. AKP Türkiye'nin dış ilişkilerini hassas ve kırılgan bir hale getirmiştir. ABD ile ilişkilerimiz konusunda sorumluluk üstlenmekten kaçınmış, bunu yerine tek yönlü politikalarını başka yerlerde daha rahat bir şekilde sürdürebilmek için ve diğer iç politika amaemelleri doğrultusunda kamuoyunu ABD aleyhine kışkırtmıştır. Türk-Amerikan ilişkileri yeniden, eşitlik, karşılıklı güven ve saygı ile birbirinin meşru çıkarlarını gözetmeye dayalı işlevsel bir yola sokulmalıdır. Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler çok önemlidir. Bu ilişkiler istikrarlı ve üretici olduğu zaman bunun Orta Doğu'da ve diğer bölgelerdeki barış ve güvenlik üzerinde de yapıcı etkileri olur.

CHP olarak Amerikalı müttefiklerimizle, anlaştığımız alanlar üzerine yoğunlaşmaya ve anlaşmazlık alanlarımızı da azaltmaya yönelik saydam bir ilişki tesis etmeye çaba sarf edeceğiz.

****Kıbrıs'daki kilitlenmeyi aşmak için stratejiniz ne olacak?***

Kıbrıs sorunu karmaşık bir konudur ve Türkiye için hayati bir ulusal davadır. Bu sorun tüm tarafların çıkarlarına uygun şekilde bir an önce çözülmelidir. Çözümün temel parametreleri uzun süre önce belirlenmiş ve bunun üzerinde hem Birleşmiş Milletler hem de uluslararası toplumca mutabakat sağlanmıştır. Sözünü ettiğim parametrelerin özü, iki Kıbrıslı liderin 23 Mayıs 2008 tarihinde üzerinde uzlaşmış oldukları üzere ‘ İki kurucu devlet tarafından Ada'daki iki halkın eşitliğine dayalı olarak oluşturulacak federal bir ortaklıktır’.

Çözümsüzlük Kıbrıs Rum politikacılarındaki siyasi irade yoksunluğu ve Kıbrıs Rumlarının tutumu nedeniyle devam etmektedir. Bu, Annan planı ile ilgili olarak yapılan referandumda açıkça ortaya çıkmıştır.

Kıbrıs sorununa çözüm getirilmeden AB'ye katılan Kıbrıslı Rumların müzakereler yoluyla bir çözüme ulaşılması için samimi bir istekleri, niyetleri kalmamıştır. Kıbrıs sorunu tek yanlı tavizlerle çözülemeyeceği gibi statükonun da sonsuza kadar sürmesi mümkün değildir.

CHP Ada'da iki tarafın da çıkarlarını koruyacak adil ve kalıcı bir çözüm bulunmasına yönelik tüm çabaları teşvik edecek ve destekleyecektir.

Ayrıca, CHP olarak, Kıbrıs Rum tarafının anlaşmazlığa adil ve dengeli bir çözüme

yönlendirilmesi için bir teşvik edici unsur (müşevvik) yaratılması gerektiğine inanıyoruz.

****Geçen on yıl içinde sivil-asker ilişkilerine yeni dengeler getiren yasa değişikliklerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu alandaki yeni dinamiklerle ilgili endişeleriniz var mı ve ülkede sağlıklı sivil-asker ilişkilerinin güçlendirilmesi için nelere ihtiyaç bulunduğunu düşünüyorsunuz?***

CHP askerin tamamen siyasetin dışında olması gerektiğine inanmaktadır. Siyaset sivillerin işidir. Çağdaş demokrasilerde askerin yeri açıkça belirlenmiştir. Bu bizde de böyle olmalıdır. CHP, askeri harcamaların sivil harcamalarla aynı denetime tabi tutulması gerektiği görüşündedir. Silahlı Kuvvetler'den ihraç edilenler haklarını yargı yoluyla arayabilmelidirler. Keza, asker kişilerce işlenen fakat askeri olmayan tüm ceza gerektiren eylemler sivil yargıya tabi olmalıdır.

Türkiye'de Silahlı Kuvvetlerin ülke tarihinde özel bir yeri vardır. Silahlı Kuvvetler ülkede saygın bir kurumdur. CHP Silahlı Kuvvetleri, kurumun itibarını koruyarak siyasetin dışında tutacaktır. Ülkemizde çağdaş demokrasilerde geçerli normlara uygun bir sivil-asker ilişkisi oluşturmak için gerekli adımları atacağız. Sivillerle askerler arasında karşılıklı saygı ve dayanışmayı yeniden oluşturmayı amaçlıyoruz.

****Türkiye'de kadının haklarının ve toplumdaki konumunun güçlendirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Özellikle kotalar, türban ve sosyal güvenlik gibi somut politikalar çerçevesinde? Partiniz, kadın STK'larıyla, kendi saflarındaki kadın siyasetçilerin sayılarını artırmak ve bu konuda yeni politikalar üretmek için temasa geçecek mi?***

Kadın-erkek eşitliği yeni CHP'nin önceliklerinin ilk sırasında yer almaktadır. Hiçbir toplumun, kadının eşit ortaklığı ve ortak çabası olmadan tam kapasitesine erişemeyeceğine inanıyoruz. Ulusun siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamının tüm sektörlerinde kadınlar eşit ve ortak olmadan anlamlı ilerlemeler sağlanabilmesi mümkün değildir. CHP kadın-erkek eşitliği kavramını hayatımızın gündelik bir gerçeği haline getirecektir. Kadın kollarımız yoğun bir şekilde çalışıyorlar ve tüm STK'lar ile temas içindeler. Büyük bir gönüllü kitlesi de bu yönde çalışıyor.

CHP eğitim alanında özellikle ısrarlı olacak ve kızların eğitime erkek çocuklarla eşit erişimini sağlayacaktır. Kadınlara ülkenin sosyal ve ekonomik hayatında yer alabilmelerini sağlayacak imkânlar sunarak ve kadınlarımızı buna teşvik ederek onları eve kapalı kalmaktan kurtaracağız. CHP siyasette daha çok kadının yer almasına özel bir önem atfetmektedir. Bunun içindir ki, partinin yapılanmasında kadınlar için %20 kotasını getirdik. Önümüzdeki seçimlerden sonra TBMM'de çok daha fazla sayıda CHP'li milletvekili olacaktır.

Temel projelerimizden Aile Sigortası, yoksul ailelere tam sosyal güvenlik sunmayı öngörmektedir. CHP Türkiye'deki tüm kadınların eşit, özgür ve kendine güveni tam vatandaşlar olarak görmeyi arzulamaktadır. Başörtüsü gibi belirli konuları

geniş bir toplumsal uzlaşısı içinde çözeceğiz.

Kadını ilgilendiren tüm önlemlerin belirleyici kıstası, ülkemizin özgür ve eşit vatandaşları olan kadınların eşitliği ve saygınlığı ile tutarlı olmasıdır.

****Üniversiteler ve gençlik genellikle sosyal demokrat partiler için önemli bir taban oluşturmaktadır. CHP'nin bu potansiyeli gereğince değerlendirdiğini düşünüyor musunuz? Bu alanda nasıl bir açılımı öngörüyorsunuz?***

Üniversitelerde ya da başka yerlerde gençlik CHP'nin sürekli önceliğini oluşturmaktadır. Bugün CHP, gençliğin ülkenin geleceğini sahiplenmesi için yoğun ve sürekli bir çaba içindedir. Gençlik kollarımız yenilenmiştir ve çok faaldir. Kendilerini geniş bir genç gönüllüler grubu desteklemektedir.

Günümüzde üniversite mezunlarının % 25'i ya işsiz ya da yeterli iş imkanlarına sahip değiller. Pek çok genç istediği üniversitelere girememektedir. Üniversite harçları öğrencilerin çoğu için eğitimi engelleyici bir tutarda ve kampüslerde özgürlükten bahsedemiyoruz. Eğitim kalitesi çoğu zaman düşük ve son derece eşitsiz. Öğrencilere polis müdahale etmediği zaman YÖK yaşamlarına ve eğitimlerine karışabilmektedir. CHP yüksek öğretimin kalitesini iyileştirecektir. Bütün düzeylerdeki eğitim bilgiye dayalı eğitim olacaktır. YÖK'ü kaldıracağız. Üniversitelerin bilimsel, mali ve yönetsel özerkliğini yeniden tesis edeceğiz. Parti programımızın temel unsurlarından biri gençler için istihdam yaratmaktır. Keza gençleri siyasette aktif olmaya cesaretlendirmek ve bu konuda kendilerine yardım etmek istiyoruz. Parti Meclisimizde çok sayıda genç politikacı yer almaktadır.

Yaklaşımımız gösteriş amaçlı değil, gençlerin tüm sorunlarına çözüm getirmeye yönelik kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımdır. Gençler geleceğimizdir. Onlara bu gözle bakıyoruz.

****Türkiye'de Kürtler sosyal demokrat tabanın parçasıydılar, ancak son on yıl içindeki CHP politikaları Kürt oylarında ciddi bir kayba yol açtı. Kürt oylarını yeniden kendi sosyal demokrat vizyonunuza nasıl çekeceksiniz?***

CHP'yi siyaset sahnesinde yeniden bir çekim merkezi haline getiren şey, partimizin Türkiye'nin tüm halkıyla bağlarını bir bütün olarak yeniden güçlendirmiş olmasıdır. Hiçbir dışlanma yoktur. Hiçbir engel yoktur. CHP tüm vatandaşların haklarını savunmaktadır. Vatandaşlarımızdan herhangi bir grubun sorunları bizim sorunlarımızdır. Etnik kimlik temel bir veridir ve bunu kendi kimliklerinin bir ögesi olarak gören ve belirten herkes bunu yapmakta özgürdür. Ancak, etnik kimlik halkımızın çeşitli katmanları için bir ayrışma değil, birleşme unsuru olmalıdır. Bizim felsefemize göre etnik ya da dini temele dayalı siyasal, ekonomik ve kültürel ayrılık duvarları inşa etmek demokrasi ve sosyal adaletle bağdaşmaz.

Demokrasi sorunlara hukukun üstünlüğü ve kanunlar önünde tüm vatandaşlarını eşitliği temelinde çözüm getirmeye çalışır. CHP özgürlük, çoğulculuk ve

kapsayıcılık vaat etmektedir. Bölgesel farklılıkları giderme sözü veriyoruz. Sorunun tüm belirtilerini çok boyutlu bir programla çözüme sözü veriyoruz. Vatandaşlarımızın kişisel ya da kollektif kimliğini oluşturan tüm değişik öğelerden (ırki, etnik, dini, mezhepsel, cinsiyet, kültürel v.s.) neticede eşit vatandaşlar meydana gelmektedir.

****Mevcut Hükümete yönelik Alevi beklentileri tatminkâr bir şekilde karşılanmadı. Aleviler geleneksel olarak sosyal demokratlara oy vermekle beraber, CHP de desteklerini kaybediyor. Gelecek seçimlerde Alevi oylarını kendinize nasıl çekmeyi ve seçimlerden sonra Alevi taleplerini nasıl karşılamayı düşünüyorsunuz?***

CHP'nin Türkiye'deki Alevi sorunu ile ilgili cevabı kısa ve açıktır. Böyle bir sorunun varlığı Türk demokrasisi için bir utançtır. Alevi toplumu kendi inançlarını kendi ibadet yerlerinde istedikleri gibi yaşama, hayatlarını nasıl uygun görüyorlarsa o şekilde sürdürme hakkına sahiptir. Bir hukuk ve kanun devletinde toplum içinde bazılarının tanınan hakları belirli bir toplumdaki esirgenemez. Başkaları için geçerli olan tüm uygulamalar Aleviler için de aynen geçerli olmalıdır. CHP bu konuyu oy getirici bir mesele olarak değil temel bir insan hakları konusu olarak görmektedir. CHP önümüzdeki seçimleri halkımız arasındaki farklılıkları kullanarak değil, halkımızın temel gereksinimleriyle, özgürlük, saygı, insan olma ve dürüstlük isteklerine cevap verecek geçerli çözümlerle kazanmayı planlamaktadır.

****Okullarda zorunlu din dersine ilişkin tutumunuz nedir? Bu bağlamda Diyanet kurumunun sizin laiklik anlayışınızdaki yeri nedir?***

CHP'nin okullarda zorunlu din derslerine ilişkin tutumu, zorunlu din dersinin kaldırılması gerektiği yönündedir. Bu dersi kaldıracamız ve yerine Anayasamızın temel hükümleriyle uyumlu bir şekilde tüm din ve inançları kapsayacak tarihi ve kültürel temele dayalı dersler koyacağız. Bizimki gibi laik bir rejimde okullar inanç propagandasına alet edilemez.

Diyanet İşleri Başkanlığı gerekli bir kurumdur. Ancak hâlihazır konumuyla böyle bir kuruluştan beklenen görevi karşılayamamaktadır. Şimdiki haliyle ancak alanındaki temel görev ve işlevleri yerine getirebilmektedir. Oysa daha fazlasını yapabilmelidir. Kapsayıcı olmalı ve dinin siyasetin dışında tutulmasına yardımcı olmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı reforma tabi tutulmalıdır. Böyle bir reformun yönlendirici ilkeleri Anayasamızın hükümleri ve değişik din ve inançlara sahip tüm vatandaşlarımızın gereksinimleri olmalıdır.

****İfade özgürlüğü konusuna ve özellikle 301. madde konusuna nasıl bakıyorsunuz?***

İfade özgürlüğü hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır. Mevcut tüm kısıtlamalar ve engeller kaldırılmalıdır. Aynı zamanda Avrupa Konseyi'nin Statüsü ve AİHM'in içtihatlarıyla da tutarlı olmamız gerekmektedir. Bugün ifade özgürlüğü ve özellikle

basın büyük baskılar altındadır. Herkes telefon ve ortam dinlemesi endişesi içindedir. Biz bu utanç verici uygulamalara kesinlikle son verilmesini sağlayacağız. Türkiye’yi ifade özgürlüğü alanında en yüksek standartlara çıkaracağız. Bu 301. madde için de geçerlidir. İfade özgürlüğü demokrasinin olmazsa olmaz bir kıstasıdır.

****CHP 2008 yılında Vakıflar Yasasını, özellikle azınlık haklarına ilişkin hükümleri nedeniyle Anayasa Mahkemesi’ne götürdü. Bu uygulamanın savunucularından biriydiniz. Bu ülkenin gayrimüslim vatandaşlarının haklarına ilişkin görüşleriniz nedir?***

Gayrimüslim azınlıklarımız bize tarihimizin değerli emanetleridir. Onların hak ve ayrıcalıklarının korunması için her şeyin yapılması gerektiği inancındayız.

Türkiye hukukun üstünlüğüne dayalı bir demokrasi olmak azminde ve iddiasındadır. Azınlıklarımıza karşı antlaşmalardan doğan yükümlülüklerimiz de vardır. Toplum olarak değer ve ideallerimizle tutarlı olmak zorundayız. Türkiye’nin, azınlıklarına en yüksek güvenlik, refah ve özgürlük koşullarını sağlayarak tüm dünyaya örnek olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu Türkiye’yi laik bir Cumhuriyet olarak daha da güçlü kılacak bir unsurdur.

****AKP Hükümeti’nin “komşularla sıfır sorun” politikaları hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Bu bölgesel politikalar İsrail, Azerbaycan, ABD ve NATO gibi geleneksel müttefiklerle ilişkilere olumsuz etkide bulunuyor mu?***

Açık söylemek gerekirse, AKP hükümetinin izlediği “komşularla sıfır sorun” politikasının başarısız olduğunu, hatta birçok durumda ters teptiğini düşünüyorum. İlerde daha vahim sonuçlar da beklenebilecek olmakla birlikte, bu başarısızlığın bedellerini şimdiden görmek mümkün. Azerbaycan ile ilişkilerimizin durumu örneklerden sadece biridir. Komşularla iyi ilişkiler –Türk dış politikasının geleneksel bir hedefi- yeni bir kavram değildir. Bu kavram Cumhuriyetimizin kuruluş yıllarından beri Türk dış politikasına yön vermiştir. Atatürk komşularımızla ilişkilerimizi iyileştirmeye ve onlarla ittifaklar kurmaya özen göstermiştir. Politika olarak bu yaklaşım yeni değildir. Yeni olan bu politikaya verilen gösterişli ad, gerçekleri ülkemiz aleyhine bozan “sıfır sorun” tekerlemesidir! Geçmiş uygulamadan farklı olan, AKP’nin bu politika ile ulaşılmak istenen hedefi ıskalmasıdır! AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılından bu güne komşularımızla aramızda mevcut sorunların hepsi çözülmemiş olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Komşularımızla ticari ve ekonomik ilişkilerimizin artması iyi bir şeydir, ancak bu “sıfır sorun” siyasetinin başarısı demek değildir. Sorunlar aynen devam ettiği gibi neredeyse tüm komşularımızla ilişkilerimizde sürekli yeni sıkıntılar meydana gelmektedir.

Daha geniş bir kapsamda, Türkiye, bölgesel politikaları nedeniyle Avro-Atlantik camiasına mensup müttefikleri ile de arasına mesafe koymaktadır. İsrail ile bozulan ilişkiler, Türkiye’yi Orta-Doğu barış sürecinde anlamlı bir rol oynama

olanağından mahrum kılmıştır. Türkiye Arap-İsrail anlaşmazlığında artık güvenilir bir aracı değil, bir taraf olarak algılanmaktadır.

****Türkiye, Brezilya ile birlikte İran'ın nükleer emellerine ilişkin BM Güvenlik Konseyi oylamasında olumsuz oy kullandı. Bu oylamada yetki sizde olsaydı tutumunuz ne olurdu? Öte yandan, NATO'nun füze kalkını sistemine katılma hususundaki tereddütlü karar konusundaki tutumunuz ne olurdu?***

İran önemli bir bölgesel güç ve bizim de değerli bir komşumuzdur. İran, kendisini dış güçlerin tehdidi altında hissetmekte ve bu nedenle meşru güvenlik kaygıları bulunmaktadır. ABD ve diğer ülkeler İran'ı gizli bir nükleer silah programı yürütmekle suçlamaktadırlar. İran bunu reddetmekte ve programının nükleer enerjinin barışçıl kullanımına yönelik olduğunu belirtmektedir. Ancak, İran şeffaf olmalıdır ve kendisinin de taraf olduğu Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşmasının hükümlerine uymak zorundadır. Nükleer bir İran bölgeyi daha da istikrarsızlaştıracak ve Türkiye'nin de önde gelen bir oyuncusu olduğu bu bölgedeki hassas dengeleri değiştirecektir.

CHP, bu konuyu diplomatik yollardan çözüme kavuşturmak için, uluslararası toplum ile uyum içinde çaba sarf edecektir.

Türkiye'nin Lizbon'daki NATO zirvesinde füze savunma prensibini imzalaması doğru bir karardır. NATO, hala Avro-Atlantik sisteminin temel savunma çıpasıdır. Türkiye'ye yönelik herhangi bir tehdidin esas itibariyle komşularından gelmesi beklenmelidir. Füze savunması aşamasının uygulanması henüz müzakere konusudur. CHP, bu alanda üzerinde uzlaşma sağlanacak olan ayrıntıların hem Türkiye'nin gereksinimlerini hem de özel koşullarını karşılamasına özen gösterecektir.

****Son zamanlarda dünya gündemini sarsan ve Arap ülkelerinde hızla yayılan halk ayaklanmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?***

CHP Tunus'ta başlayıp daha sonra Yemen'e sıçrayan, bir ölçüde Ürdün ve Mısır'da devam ederek Mübarek rejiminin yıkılmasına yol açan gelişmeleri yakından izlemektedir. Son günlerde de Bahreyn ve Libya'da gerçekleşen olayları da takip ediyoruz. Bu halk ayaklanmaları sırasında meydana gelen can kayıplarından büyük üzüntü duyuyoruz. İlgili ülkelerin ve diğer Arap uluslarının yetkililerine sivil göstericilere karşı kuvvet kullanmama çağrısında bulunuyoruz. Arap halkı yeterince acı çekmiştir. Hiçbir polis önlemi ya da herhangi bir güç kullanımı bu ayaklanmaları engelleyemeyecektir. Artık daha yaygın bir demokrasi ve refahın ve fırsat eşitliğinin daha adil sağlanması için yapılması gereken değişim ve reformların zamanı gelmiştir. İfade özgürlüğü, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü ve kadın-erkek eşitliğinin bu toplumlardaki değişim hedefleri arasında yer alması gerekmektedir. CHP, Arap halklarının demokratik talep ve emellerinin barışçıl ve ileriye dönük bir şekilde gerçekleştirilmesi için ilgili hükümetler, meşru siyasi partiler ve sivil toplum örgütleriyle birlikte çalışmaya hazırdır.